NATIONAL HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER

Notat: Markedsdialog om initiativ 2.3 – Fælles standarder for offentlige tekstilindkøb

Dette notat tager afsæt i National Handlingsplan for Tekstiler, som blev lanceret den 2. oktober 2026. Yderligere information om handlingsplanen findes på www.tekstilhandlingsplan.dk.

En stor del af handlingsplanens aktiviteter og indsatser vil blive gennemført på baggrund af udbud og der gennemføres en struktureret markedsdialog forud for de kommende udbud.

I markedsdialogen ønsker vi input til leverancer, prioritering, organisering og hvordan arbejdet bedst gennemføres. Det skal hjælpe konsortiet bag handlingsplanen med at afgrænse opgaven og stille mere præcise krav i det kommende udbudsmateriale. Konsortiet består at Dansk Mode & Textil, Lifestyle and Design Cluster og TRACE. De første udbud forventes klar inden udgangen af 2026 og de første aktiviteter forventes igangsat i 1. kvartal 2027.

PROBLEMET SOM INITIATIV 2.3 SKAL LØSE

Det offentlige Danmark køber årligt ind for omkring 450 mia. kr., herunder betydelige mængder tekstiler som arbejdsbeklædning, møbeltekstiler, tæpper og gardiner. De offentlige indkøb rummer derfor et betydeligt potentiale for at fremme cirkulære løsninger, reducere klima- og ressourceaftrykket og styrke en mere effektiv anvendelse af tekstilressourcer.

Mange offentlige myndigheder er allerede godt i gang med den grønne og cirkulære omstilling, og flere steder er modenheden høj. Problemet som skal løses, er nu at nå den skala, der skal til for at skabe holdbare cirkulære løsninger på tværs af værdikæden, så både virksomheder og offentlige myndigheder får gevinsterne. Det kræver samarbejde og fælles løsninger i det offentlige. Først når vi går sammen, kan vi skabe den skala, der gør cirkulære værdikæder levedygtige.

FORMÅLET MED INITIATIV 2.3

Formålet med initiativet er at udvikle et koncept for fælles standarder for offentlige tekstilindkøb. Formålet er at skabe grundlag for mere ensartede, cirkulære og

omkostningseffektive indkøb af tekstiler, der understøtter længere levetid for tekstilerne og reducerer behovet for indkøb af nye tekstiler i den offentlige sektor.

Konceptet skal udvikles med udgangspunkt i den igangværende revision af EU-lovgivningen på udbudsområdet og de kriterier for offentlige køb af tekstiler, som forventes fastlagt som en del af ecodesignforordningen.

Konceptet udvikles i et tæt samarbejde mellem centrale aktører, på tværs af tekstilernes værdikæde, herunder offentlige indkøbere, vaskeri- og tekstilbranchen, SKI, Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, fagbevægelsen, Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb, brancheorganisationer, leverandører samt relevante forsknings- og vidensinstitutioner.

Som første skridt udvikles og afprøves en fælles standard for sundhedsuniformer med afsæt i TRACE's forskningsvaliderede whitepaper om en standardiseret sundhedsuniform. Pilotprojektet skal dokumentere, hvordan øget standardisering kan reducere spild, styrke mulighederne for genbrug og genanvendelse, og dermed reducere klima- og ressourceaftryk fra det offentliges forbrug af tekstiler.

Erfaringerne fra pilotprojektet skal danne grundlag for, at konceptet kan anvendes på andre offentligt indkøbte tekstilprodukter. På den måde skal initiativet understøtte en bredere og mere ensartet tilgang til offentlige tekstilindkøb på tværs af institutioner og sektorer.

FORELØBIGE LEVERANCER

Markedsdialogen skal afklare, hvordan vi kan arbejde med et eller flere koncepter for fælles standarder på tværs af det offentlige. Derefter udbydes midler til en programledelse, der skal løse opgaven. De foreløbige leverancer er:

1. **Etablering af en programledelse**, der driver pilotprojekterne i et samarbejde mellem offentlige og private aktører. Programledelsen arbejder på tværs af offentlige myndigheder og i tæt samarbejde med relevante leverandører og skal sikre samarbejdet på tværs. Projektledelsen skal finde ud af, hvordan vi kan etablere nye cirkulære værdikæder, der samler de relevante aktører.

2. **Udvikling af fælles koncepter og grundlag for afprøvning:** Udvikling af et fælles koncept for standardisering af offentlige tekstilindkøb med afsæt i eksisterende viden, relevante EU-krav og erfaringer fra danske og internationale indkøbsinitiativer. Som første konkrete anvendelsesområde udvikles grundlaget for afprøvning af en fælles standard for sundhedsuniformer med afsæt i TRACE's eksisterende whitepaper.

3. **Evaluering af koncepter og fælles standarder:** Gennemførelse og evaluering af et pilotprojekt med fælles standarder for sundhedsuniformer i samarbejde med relevante offentlige indkøbere og leverandører. Projektet skal undersøge de praktiske og økonomiske muligheder for øget standardisering og dokumentere resultater vedrørende blandt andet ressourceforbrug, spild, produktlevetid samt muligheder for genbrug og genanvendelse. Erfaringerne skal danne grundlag for at vurdere konceptets anvendelighed og potentiale for skalering til andre offentlige tekstilindkøb.

4. **Workshop om vidensopsamling**, som programledelsen gennemfører. Formålet er at samle den fælles læring om koncepterne, så den kan bruges på andre relevante områder.

5. **Aktivering af projektets konklusioner:** På baggrund af pilotprojektets resultater og den fælles vidensopsamling udarbejdes anbefalinger til, hvordan konceptet kan videreudvikles og anvendes på andre offentligt indkøbte tekstilprodukter. Anbefalingerne skal blandt andet adressere mulighederne for fælles krav, organisering, samarbejde og skalering samt identificere eventuelle barrierer for bredere implementering.

KENDTE RAMMER

Målgruppe og samarbejdspartnere:

Initiativet retter sig mod aktører som Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, fagbevægelsen, Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb, vaskeribranchen, brancheorganisationer samt leverandører fra tekstilsektoren.

Budget:

Det samlede budget for initiativ 2.3 er 2.700.000 kr., hvoraf 11% er øremærket til TRACE Impact Framework, TRACE Data Space og revision. Der er ligeledes afsat midler til de(n) ansvarlige konsortiepartner(e)s projektledelse. Graden heraf er ikke fastsat på forhånd, da den afhænger af konsortiepartnerens rolle, der kan spænde fra udelukkende at være igangsætter til at kvalitetssikre udbudsmateriale, have løbende kontrol og kvalitetssikring af analysearbejde etc. Den konkrete prioritering af aktiviteter og midler er endnu ikke

fastlagt og skal blandt andet kvalificeres gennem markedsdialogen og afklares ifm. udbudsprocessen.

Ansvarlig konsortiepartner:

TRACE

Tidsramme:

Initiativet forventes igangsat i 1. kvartal 2027 og gennemført frem til udgangen af 2029. Indsatsen indledes med etablering af programledelse og en fælles ramme for udvikling af standarder i tæt samarbejde med offentlige indkøbere, leverandører og øvrige relevante aktører. I 2027 forventes arbejdet med den første fælles standard for sundhedsuniformer igangsat. I 2028 gennemføres og evalueres pilotafprøvning, ligesom mulighederne for at anvende konceptet på andre offentligt indkøbte tekstilprodukter undersøges. I 2029 samles erfaringerne med henblik på at udvikle anbefalinger og et beslutningsgrundlag for bredere anvendelse og national udbredelse.

Den konkrete tidsplan, organisering og prioritering af aktiviteter fastlægges i den videre proces på baggrund af markedsdialogen og de kommende udbud.

Forventede indikatorer, effekter og målsætninger:

Forventede indikatorer:

1. Fælles koncept for standarder udviklet med deltagelse af centrale aktører på tværs af værdikæden
2. Standard for sundhedsuniformer udviklet og pilotafprøvet
3. Dokumenterede resultater fra pilotprojektet vedrørende spild samt muligheder for genbrug og genanvendelse.
4. Anbefalinger og beslutningsgrundlag for national udbredelse og anvendelse på andre offentligt indkøbte tekstilprodukter

Forventede effekter:

1. Mere ensartede, cirkulære og omkostningseffektive offentlige tekstilindkøb
2. Længere levetid og reduceret behov for indkøb af nye tekstiler
3. Reduceret spild og bedre muligheder for genbrug og genanvendelse
4. Større skala og mere forudsigelig efterspørgsel efter cirkulære løsninger gennem fælles standarder

De konkrete målsætninger forventes udviklet ifm. udbudsprocessen.

SAMMENHÆNG MED ØVRIGE INITIATIVER

- Initiativ 2.1 og 2.2 – Fremtidens tekstilinfrastruktur. Tekstilstrømsanalysen i 2.1 kortlægger mængder, strømme, kvalitet og datamangler. Initiativ 2.2 bruger resultaterne til at vurdere behovet for kapacitet og investeringer i Danmark og mulighederne for nordiske eller europæiske løsninger.
- Initiativ 2.3 - Skal redegøre for hvorledes resultaterne af tekstilstrømsanalysen og Initiativ 2.2 tænkes inddraget med arbejdet under initiativ 2.3.

DETTE ØNSKER VI INPUT TIL:

Nye muligheder og barrierer for cirkulære offentlige indkøb

1. Hvordan kan nye koncepter og indkøbsmodeller understøtte den cirkulære omstilling af offentlige indkøb på tekstilområdet?
2. Hvilke barrierer oplever I i dag for at fremme cirkulære løsninger i offentlige tekstilindkøb? Det kan eksempelvis være i forhold til udbudskrav, økonomi, dokumentation, funktionalitet eller markedets muligheder for at levere.
3. Hvordan kan offentlige indkøb i højere grad understøtte længere produktlevetid, reparation, genbrug og genanvendelse, og hvilke ændringer i indkøbspraksis eller samarbejdsformer vil det kræve?
4. Hvilke tekstilområder er særligt interessante at arbejde videre med ud over sundhedsuniformer? Er der områder eller løsninger, som endnu ikke er afprøvet, og som vi bør overveje?

Samarbejde og involvering af værdikæden

5. Hvilke aktører og faglige perspektiver bør inddrages for at identificere og håndtere barriererne for cirkulære offentlige indkøb? Er der aktører, som mangler i dialogen i dag?
6. Hvordan kan samarbejdet mellem offentlige indkøbere, leverandører og øvrige aktører i værdikæden styrkes, så nye cirkulære løsninger kan udvikles, afprøves og skaleres?

Fælles læring og videndeling

7. Hvordan sikrer vi fælles læring på tværs af aktører og indkøbsområder, og hvordan omsætter vi bedst erfaringerne til konkret indkøbspraksis?

8. Hvis vi etablerer et mødeforum, hvordan skal det så organiseres for at skabe størst mulig værdi? Eksempelvis gennem faste møder, tematiske arbejdsgrupper eller en kombination.
9. Hvordan og i hvilket omfang kan vi anvende erfaringer fra de nordiske lande og øvrige EU-lande til at fremme cirkulære offentlige indkøb i Danmark?